

**JONIŠKIO RAJONO VAIKO IR ŠEIMOS GEROVĖS CENTRO
DIREKTORIUS**

ĮSAKYMAS

**DĖL JONIŠKIO RAJONO VAIKO IR ŠEIMOS GEROVĖS CENTRO GLOBOS CENTRO
FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ KLIENTUS IR FINANSINIO
PIKNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2025 m. vasario 25 d. Nr. V-88

Žagarė

1. T v i r t i n u Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro Globos centro fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 14 d. įsakymą Nr. V-193 „Dėl Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro Globos centro fizinio ir psichologinio smurto prieš klientus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Direktorė

Alma Bačianskienė

PATVIRTINTA

Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro
direktorius 2025 m. vasario 25 d.
įsakymu Nr. V-88

JONIŠKIO RAJONO VAIKO IR ŠEIMOS GEROVĖS CENTRO GLOBOS CENTRO FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS IR FINANSINIO PIKNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU PREVENCIJOS PROCEDŪRŲ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro Globos centro (toliau – Globos centro) vykdomų fizinio, psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo (toliau – tvarka) tikslas – užkirsti kelią fiziniam ir psichologiniam smurtui prieš paslaugų gavėjus bei darbuotojus ir finansiniam piktnaudžiavimui paslaugų gavėjų atžvilgiu.

2. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

2.1. **Smurtas** – tai vieno žmogaus arba žmonių grupės prievartos veiksmas prieš kitą žmogų arba žmonių grupę, iš to turint kokios nors naudos arba pasitenkinimo.

2.2. Smurtu laikoma:

2.2.1. visa, kas daro asmeniui psichologinę, fizinę, dvasinę žalą ir sukelia kančią,

2.2.2. grasinimai,

2.2.3. bandymai apriboti asmens laisvę.

3. **Psichologinis smurtas** – tai:

3.1. tyčiojimas,

3.2. grasinimai,

3.3. gąsdinimai,

3.4. atstūmimas,

3.5. kalbėjimas pakeltu tonu,

3.6. kalbėjimas asmens orumą žeminančiu tonu.

4. **Finansinis piktnaudžiavimas** – neteisėtas paslaugų gavėjų finansinių lėšų panaudojimas.

5. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens, ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

II SKYRIUS SMURTĄ PROVOKUOJANTYS IR SMURTUI NELEIDŽIANTYS ATSIRASTI VEIKSNIAI

6. Veiksniai, galintys smurtą išprovokuoti:

6.1. dažni, neįvardinti ir nesprenžiami konfliktai;

6.2. didelis darbuotojų darbo krūvis;

6.3. teisingumo ir saugumo jausmo darbo vietoje trūkumas.

7. Veiksniai, neleidžiantys smurtui atsirasti:

7.1. naujų reagavimo į smurto atvejus būdų, kurie padėtų megzti lygiavertiškesnius ir nuoširdesnius santykius tarp paslaugų gavėjų ir Globos centro darbuotojų, ieškojimas ir diegimas;

7.2. konfliktų nenaudojant jėgos sprendimas;

7.3. reagavimas nedelsiant į bet kokios formos smurtą;

7.4. Globos centro darbuotojų informavimas ir komunikavimas apie įvykusį smurto atvejį;

7.5. triukšmo, intrigų, apkalbų vengimas, draudimas skleisti asmens garbę ir orumą žeminančią informaciją;

7.6. dalykinės ir darbinės darbo atmosferos užtikrinimas, gerų tarpusavio santykių skatinimas, Globos centro darbuotojų ir paslaugų gavėjų bei kitų suinteresuotų asmenų tarpusavio pagarba;

7.7. Globos centro darbuotojų vertybių puoselėjimas: bendruomeniškumas, mandagumas, paslaugumas, rūpinimasis kitais, tarpusavio pasitikėjimas, solidarumas, lygiateisiškumas ir kt. vertybės.

III SKYRIUS SMURTO PREVENCIJOS PROCEDŪROS

8. Fizinio ir psichologinio smurto prevencijos procedūros:

8.1. Globos centro darbuotojų švietimas – veikla, skirta smurto rizikai mažinti, apimanti visų darbuotojų švietimą, informavimą ir kt. priemones:

8.1.1. darbuotojų pareigybių aprašuose atsakomybės už emociškai saugios aplinkos kūrimą numatymas;

8.1.2. Globos centro darbo tvarkos taisyklėse atsakomybės už neleistinus veiksmus prieš lankytojus numatymas;

8.1.3. patyčių ir smurto intervencijos atvejų aptarimas bei vertinimas Globos centre.

8.2. Globos centro paslaugų gavėjų švietimas ir prevencinės priemonės:

8.2.1. Globos centro darbuotojas pirmo susitikimo su paslaugų gavėju metu kalba apie elgesį galimo smurto metu, supažindina su elgesio taisyklėmis Globos centro patalpose ir už jo ribų;

8.2.2. darbuotojų budėjimas vykstant renginiams salėje, lauke.

9. Finansinio piktnaudžiavimo prevencijos procedūros:

9.1. Globos centras kas mėnesį perveda budinčiam globotojui, nuolatiniam globotojui iš savivaldybės gautas pinigines lėšas vaikui išlaikyti ir atlygį už vaiko priežiūrą. Už lėšų pervedimą atsakingas Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro vyr. buhalteris;

9.2. globos (rūpybos) išmokų tikslinius priedus, mokamus išmokų vaikams įstatymo nustatyta tvarka Globos centras naudoja papildomai pagalbai vaikui (pvz.: logopedo, psichiatro, vaiko neformaliojo ugdymo ar užimtumo paslaugoms) ir (ar) pagalbai budinčiam globotojui (pvz.: psichoterapijai, supervizijai, profesinės kompetencijos ugdymui) teikti, jos neperduodamas budinčiam globotojui, nuolatiniam globotojui, jei tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje nenumatyta kitaip;

9.3. Globos centro darbuotojams yra draudžiama turėti bet kokių piniginių santykių su paslaugų gavėjais, paslaugų gavėjai savo finansiniais ištekliais disponuoja patys.

IV SKYRIUS

SMURTO INTERVENCIJOS PROCEDŪROS

10. Vidinių mokymų metu, Globos centro darbuotojai ir savanoriai informuojami, kad privalo **nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 4 val.**, pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, o tais atvejais, kai galimai smurtauja vadovas, įstaigos steigėjui, apie bet kokią pastebėtą galimą smurto prieš paslaugų gavėjus ar kitokio jų išnaudojimo atvejį, taip pat ir tais atvejais, kai kyla pagrįstas įtarimas ar rūpestis, kad paslaugų gavėjas (-ai) gali patirti ir (ar) patiria smurtą.

11. Paslaugų gavėjai, per vieną mėnesį nuo paslaugų teikimo pradžios, individualių susitikimų metu, informuojami apie tai, kaip ir kam gali pranešti apie galimus smurto atvejus, jiems pateikiami ir papildomi kontaktai įstaigų / asmenų, tiesiogiai nesusijusių su įstaiga, kurioje jiems teikiamos paslaugos, taip pat jiems paaiškinama, kaip bus užtikrintas jų saugumas pranešus apie tokius atvejus, ypačingai tada, kai galimai smurtaujantis ir (ar) smurtavęs asmuo yra paslaugas teikiantis darbuotojas. Informacija, kam ir kaip galima pranešti apie galimus smurto atvejus, pateikiama lengvai suprantama ir prieinama. Skundą galima pateikti bet kuriuo paros metu įstaigos internetinėje svetainėje www.zspc.lt.

12. Pastebėjus smurto, išnaudojimo, prievartos atvejus, kurie pasireiškia mušimu ar kitokiu smurtavimu, sukėlusiu fizinį skausmą arba nežymų, nesunkų ar sunkų sveikatos sutrikdymą (kaip tai yra apibrėžiama Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 135-141 straipsniuose), įstaigos darbuotojai, savanoriai, įstaigos vadovas ar jo įgaliotas asmuo **nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 4 val.** kreipiasi į policiją ar kitas teisėsaugos institucijas dėl ikiteisminio tyrimo pradžios.

13. Kiekvienas Globos centro darbuotojas **nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 4 val.**, reaguoja atlikdamas šiuos veiksmus:

13.1. įsikiša įtarus ir / ar pastebėjus smurtą arba patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

13.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi darbo tvarką ir elgesio taisykles;

13.3. jei klientui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis – Globos centro darbuotojus, globėjus, arba institucijas (pvz.: policija, greitoji pagalba);

13.4. kiekvienas galimo smurto atvejis registruojamas žurnale „FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS REGISTŲ ŽURNALAS“, kuris laikomas pas įstaigos vadovą saugioje, pašaliniams asmenims neprieinamoje vietoje su užraktu. Kai informacija yra perduodama tretiesiems asmenims, užfiksuojama, kam informacija buvo perduota, kas ją perdavė ir kokiais tikslais. Informacija apie atvejus gali būti saugoma ir elektroniniu būdu, užtikrinant, informacijos apsaugą ir užkertant kelią galimam piktnaudžiavimui informacija. Duomenys turi būti tvarkomi remiantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nuostatomis;

13.5. žodžiu informuoja Globos centro direktorių ir / ar tiesioginį vadovą apie įtariamas ir / ar įvykusias patyčias ar smurtą;

13.6. įvykus smurtiniam atvejui (paslaugų gavėjas prieš paslaugų gavėją arba paslaugų gavėjas prieš darbuotoją) apie įvykį informuojama policija ir paslaugų gavėjo atvejis sprendžiamas Joniškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus ir Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės

apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities Vaiko teisių apsaugos skyriaus Joniškio rajone komisijos posėdyje;

13.7. įvykus smurtiniam atvejui (darbuotojas prieš paslaugų gavėją arba darbuotojas prieš darbuotoją) darbuotojui skiriamos drausminės nuobaudos numatytos Lietuvos Respublikos darbo kodekse;

13.8. Globos centro direktorius, gavęs informaciją apie darbuotojo arba kliento patiriamas patyčias ar smurtą nedelsiant, ne ilgiau nei per 5 darbo dienas, paskiria atsakingą asmenį patyčių ar smurto atvejui ištirti. Esant sudėtingai smurto ar patyčių situacijai, iš karto inicijuoja smurto atvejo tyrimo komisijos sudarymą.

14. Globos centro direktoriaus paskirtas asmuo arba komisija:

14.1. ne ilgiau nei per 20 darbo dienų ištiria atvejį, (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, grupe, psichologo ir kt. priemonės) ir raštu pateikia atsakymą;

14.2. numato reikalingas pagalbos priemones, atsižvelgiant į individualius paslaugų gavėjų poreikius;

14.3. siūlo Globos centro direktoriui smurtautojo atžvilgiu taikyti drausmines priemones;

14.4. siūlo Globos centro darbuotojams efektyvesnius smurto ir patyčių prevencijos būdus.

15. Sužinojus apie galimo smurto atvejį, kai galimai nukentėjęs asmuo yra nepilnametis, nedelsiant pranešama kompetentingoms tarnyboms, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 35 straipsnio nustatyta tvarka.

16. Tais atvejais, kai vyksta galimo smurto atvejo nagrinėjimas, galimai smurtavęs darbuotojas ar savanoris yra nušalinamas nuo savo funkcijų ir bet kokių kontaktų su paslaugų gavėjais. Jei galimai smurtavęs asmuo yra paslaugų gavėjas, užtikrinama, kad tolimesnis paslaugų šiam asmeniui teikimas neturėtų neigiamo poveikio kitiems paslaugų gavėjams, ypač nukentėjusiam asmeniui.

V SKYRIUS PAGALBOS UŽTIKRINIMAS

17. Nustačius galimą smurto atvejį, įstaiga **nedelsiant** užtikrina nukentėjusiam paslaugų gavėjui skubią trumpalaikę pagalbą, atitinkančią jo individualius poreikius. Suteikus trumpalaikę pagalbą, kuri trunka iki trijų mėnesių, planuojama ilgalaikė pagalba, kuri trunka iki šešių mėnesių (pagal poreikį gali būti pratęsta dar trims mėnesiams), siekiant kuo labiau sumažinti smurto poveikį asmens savijautai, gyvenimo situacijai ir jo gerovei. Smurto liudininkas taip pat yra laikomas nuo smurto nukentėjusiu asmeniu. Tais atvejais, kai galimai smurtavęs asmuo yra kitas Globos centro paslaugų gavėjas, trumpalaikė ir ilgalaikė pagalba užtikrinama ir jam. Ir nukentėjęs asmuo, ir galimai smurtavęs asmuo (paslaugų gavėjas, darbuotojas ar savanoris), individualių susitikimų metu yra informuojamas apie galimybes gauti reikalingą pagalbą už įstaigos ribų.

18. Teikiant trumpalaikę ar ilgalaikę pagalbą nuo smurto nukentėjusiam paslaugų gavėjui taikomos priemonės (mokymai, seminarai, individualūs pokalbiai, dalomoji medžiaga), kurios ugdytų jo savisaugos įgūdžius, kurie leistų jam pačiam ateityje atpažinti smurtą ar kitus nepriimtinius veiksmus jo atžvilgiu, paprašyti pagalbos, apsisaugoti nuo smurto ar kitokio netinkamo elgesio jo atžvilgiu ir pan. Pagalbos teikimui pasitelkiami

įstaigos darbuotojai (socialinis darbuotojas, psichologas ir kt.), neturint reikiamų žmogiškųjų išteklių, nukentėjęs asmuo, ir galimai smurtavęs asmuo (paslaugų gavėjas, darbuotojas ar savanoris) nukreipiamas į kitą įstaigą galinčią suteikti reikiamą pagalbą.

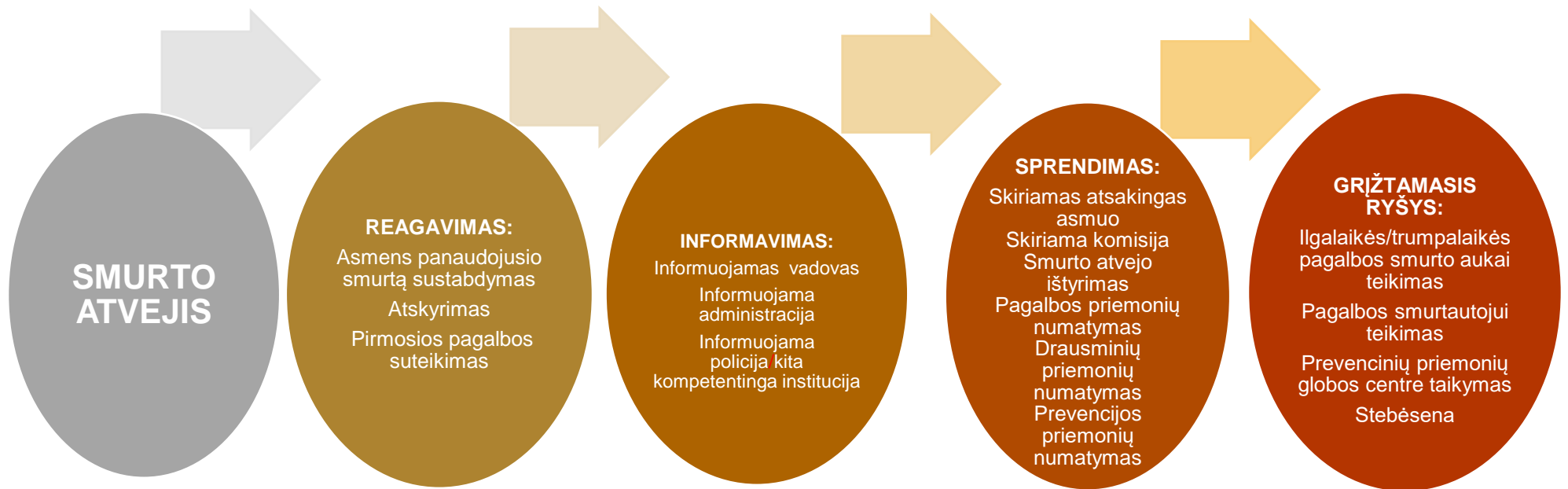
19. Nedelsiant imama teikti trumpalaikė arba ilgalaikė pagalba nuo smurto nukentėjusiam paslaugų gavėjui, imamasi reikalingų priemonių (suteikiama psichologo pagalba, mokymai, seminarai, individualūs pokalbiai, dalomoji medžiaga) fizinei, pažinimo ir psichologinei būklei atkurti, reabilitacijai ir socialinei reintegracijai, įskaitant apsaugos teikimą. Toks būklės atkūrimas ir reintegracija vyksta nukentėjusiajam priimtina ir tinkama forma, vyksta aplinkoje, kuri gerintų asmens sveikatą, gerovę, didintų savigarbą, orumą ir savarankiškumą ir kurioje yra atsižvelgiama į konkrečius su lytimi ir amžiumi susijusius poreikius.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi Globos centro darbuotojai su šia tvarka supažindinami per dokumentų valdymo sistemą Kontora: atvertus arba atsisiuntus, arba kitaip susipažinus, jei kiti teisės aktai nenustato kitaip. Toks supažindinimas prilyginamas susipažinimui pasirašytinai.

Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro
Globos centro fizinio ir psichologinio smurto
prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo
jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo
priedas

VEIKSMŲ SEKA SMURTO ATVEJU

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centras
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centro Globos centro fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-02-25 Nr. V-88
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Alma Bačianskienė Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-02-25 16:55
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-02-25 16:55
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-12 12:29 - 2028-07-10 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	12 Fiz psich fin smurto prev 2025-02-25.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250224.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-02-26)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-02-26 nuorašą suformavo Sondra Bartkienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-